

**HLAVNÍ SPECIALIZACE: BANKOVNICTVÍ A POJIŠŤOVNICTVÍ /plán E/
DÍLČÍ STÁTNICOVÝ PŘEDMĚT: Monetární ekonomie /BP2_1/
GARANT PŘEDMĚTU: Prof. Ing. Martin Mandel, CSc., katedra měnové teorie a politiky**

Student si u zkoušky losuje jednu otázku z problematiky vymezené následujícími okruhy. Pro úspěšné složení státní zkoušky se předpokládají znalosti z povinných předmětů bakalářského a navazujícího magisterského studia oboru Bankovníctví a pojišťovnictví.

1. Bilance (rozvaha) centrální banky a její analýza z pohledu možného zisku nebo ztráty. Položky bilance a jejich vzájemné vazby. Vliv kvantitativního uvolňování na měnovou bázi. Vývojové trendy v bilanci České národní banky.
2. Základní způsoby emise peněz centrální bankou a obchodními bankami. Odvození depozitního multiplikátoru a různých variant peněžního multiplikátoru. Kritika koncepce peněžního multiplikátoru a jeho (ne)stabilita.
3. Klasifikace nástrojů měnové politiky centrální banky v tržní ekonomice a možnosti jejich využití při cílování inflace, ovlivňování krátkodobé a dlouhodobé úrokové míry, měnového kursu a měnové báze.
4. Popis a srovnání základních transmisních mechanismů měnové politiky. Význam repo sazby v současné měnové politice České národní banky. Hlavní problémy cílování inflace v České republice.
5. Úloha měnových veličin a úrokové míry v hospodářské politice v pojetí monetaristů, keynesovců, postkeynesovců a nových keynesovců. Problém účinnosti měnové politiky.
6. Základní pojmy související s problematikou inflace. Poptávkové a nabídkové inflační impulsy. Keynesovské a monetaristické pojetí inflace. Pojetí inflace v modelech cílování inflace. Dopady inflace na ekonomické subjekty.
7. Problematika měnové integrace České republiky do Evropské měnové unie z pohledu nominálního a reálného konvergenčního procesu. Výnosy a náklady zapojení do Evropské měnové unie. Problematika asymetrických šoků.
8. Analytický význam jednotlivých sald platební bilance a jejich vztah k investiční pozici země a k zahraniční zadluženosti země. Vazba těchto sald na vnější a vnitřní rovnováhu ekonomiky. Základní vývojové trendy dílčích sald v platební bilanci České republiky.
9. Výhody a nevýhody základních forem pevných a pohyblivých měnových kurzů. Účinnost přímých devizových intervencí a vliv úrokové politiky centrální banky. Analýza systému měnového kursu v České republice.
10. Význam absolutní a relativní verze teorie parity kupní síle při fundamentální analýze pohybu měnového kursu. Metody měření reálného měnového kursu. Analýza vývoje reálného měnového kursu české koruny po roce 1993.
11. Význam kryté a nekryté úrokové parity z pohledu fundamentální analýzy pohybu měnového kursu. Změna repo sazby České národní banky a její možné dopady na spotový a forwardový kurz.
12. Srovnání makroekonomických efektů deprecie domácí měny v malé (otevřené) a ve velké (uzavřené) ekonomice, se zaměřením zejména na otázky cenové stability, ekonomického růstu, rovnováhy platební bilance a redistribuce důchodu a bohatství.
13. Možnosti obnovení rovnováhy běžného účtu v systému pevného měnového kursu. Náklady vyrovnání, význam parametru mezního sklonu k importu a odhad jeho hodnoty pro Českou republiku. Možnosti obnovení rovnováhy běžného účtu v Evropské měnové unii.
14. Role měnového kursu při obnovování rovnováhy běžného účtu. Význam poptávkových elasticit v zahraničním obchodě. Náklady odstranění deficitu běžného účtu prostřednictvím deprecie (resp. devalvace) domácí měny.
15. Srovnání finanční hospodářské krize a měnové krize z hlediska příčin a reakce centrální banky. Možnosti předpovídání měnových krizí a finančních krizí. Analýza politiky kvantitativního uvolňování na vybraném příkladu centrální banky.

16. Kotování forwardového kursu a jeho využití při prognózování vývoje budoucích spotových kurzů. Předpoklady „dokonalé“ či „nevychýlené“ prognózy. Role a možnosti odhadu tzv. rizikové prémie.
17. Krátkodobý a systémový deficit/přebytek likvidity bankovního sektoru, jeho faktory, pozice centrální banky v rámci implementace měnové politiky. Strategické a technické změny v řízení likvidity bankovního sektoru v reakci na finanční krizi. Nekonvenční nástroje měnové politiky a likvidita bankovního sektoru. Deficit běžného účtu zemí Eurozóny a pozice centrální banky v rámci TARGET 2. (FS)
Spojitý nelineární dynamický model IS-LM: předpoklady, formulace modelu, nelinearity v modelu, charakterizace bodu rovnováhy, dynamika veličin v čase, fázový portrét modelu - grafická ilustrace. (MM)
18. Ekonomické faktory sklonu a pohybu výnosové křivky na peněžním trhu. Reakční funkce centrální banky a výnosová křivka. Význam kreditní a termínové prémie na peněžním trhu. Indikátory stresu na peněžním trhu. (FS)
Dynamický model inflace – Caganovy modely s adaptivním a racionálním očekáváním: předpoklady, formulace, jejich řešení a implikace pro měnovou politiku. (MM)
19. Význam úrokové marže pro rentabilitu kapitálu bank. Faktory pohybu úrokové marže bank. Zápůjční úroková sazba a náklady na kapitál, tržní úroková sazba a riziková prémie. Ekonomická podstata regulatorního požadavku na přiměřenost kapitálu. Aplikace kapitálových rezerv a její vliv na cenu a dostupnost úvěru. Způsoby externího financování bank a jejich základní charakteristiky. (FS)
Neoklasický dynamický model celkové rovnováhy - základní model: předpoklady, formulace, chování domácností, chování firmy, rovnice tržní rovnováhy, povaha přizpůsobení cen. Implikace pro měnovou politiku. (MM)
20. Koncept udržitelnosti negativní čisté investiční pozice vůči zahraničí, kritéria udržitelnosti v krátkém a dlouhém období, náklady negativní čisté investiční pozice, typické rysy obsluhy negativní čisté investiční pozice vyspělých zemí s rezervní měnou a tranzitivních ekonomik. (FS)
Model nové keynesovské ekonomie: předpoklady, formulace, chování domácností, chování firmy, tržní rovnováha, povaha přizpůsobení cen (Calvův cenový mechanismus). Řešení modelu (dynamická IS křivka, Philippsova křivka nové keynesovské ekonomie) a implikace pro měnovou politiku. Zdůvodnit proč tento model je teoretickým základem cílování inflace. (MM)
21. Předpoklady neoklasické monetární teorie. Pozice k otázce exogenity peněžní nabídky v její ortodoxní podobě. Specifika Fisherovy, Marshallovy a Friedmanovy teorie poptávky po penězích a jejich vztah k původu peněžní zásoby.
22. Vztah endogenity a exogenity peněžní nabídky a úrokové míry. Možné důsledky a problémy při dosahování cílů měnové politiky. Historické a teoretické kořeny problematiky u Henryho Thorntona, Knuta Wicksella, Johna Keynesa až po moderní pojetí v rámci post-keynesovské monetární teorie a „nového konsensu“.
23. Post-keynesovské pojetí endogenní peněžní zásoby. Předpoklady a rozdíly mezi absolutním, relativním a strukturalistickým pojetím endogenity peněžní zásoby a jejich vztah k teorii peněžního oběhu. Rozdíly a kritika monetarismu z pozice post-keynesovské ekonomie.
24. Teorie reálných hospodářských cyklů a její předpoklady a metodologie. Její propojení s teorií racionálních očekávání. Jakým způsobem nahlíží na „racionalitu“ rakouská teorie hospodářských cyklů, post-keynesovská teorie a ortodoxní verze teorie racionálních očekávání?
25. „Nový konsensus“ jako východisko k cílování inflace. Metodologie a východiska tohoto teoretického směru. Hlavní stavební prvky, které „nový konsensus“ přebírá od nové keynesovské ekonomie, monetarismu, nové klasické makroekonomie a institucionalismu.

FS - okruh určený absolventům předmětu 1MT404 Finanční stabilita

MM - okruh určený absolventům předmětu 1MT401 Monetární makroanalýza